

Højre, nu er naaet saa vidt, at selve Højre i sin stærkt reducerede Stilling ikke længere vil have noget med de moderate at gøre, saa at de nu staa saaledes, at ingen vil have med dem at bestille. Derfor forstaar jeg godt, at det ærede Medlem føler Jalousi og føler sig tilsidesat ved at være i et Parti, der staa forladt af Gud og Mennesker. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overlærerlønningerne gør det mig ondt, at det ærede Medlem i Dag er en Modstander af det. Ved tidligere Lejligheder har han jo, som det nu blev oplyst, i Fællesudvalget været med til at ville bevilge de Overlærerlønninger, det her drejer sig om. Hvad Friskolen angaar, fremkom det ærede Medlem med en Udtalelse, som han paa ingen mulig Maade har Ret i. Han gjorde sig her til Talsmand for Fattigfolk og talte om, at han vilde værgede den fattige Befolknings Ret til saaledes frit at kunne sætte deres Børn i Skole, hvor de ønske det. Jeg vil sige, at det ærede Medlem ingenlunde har Ret til her at tale paa den fattige Befolknings Vegne. Det, som her tilsigtes gennem det Ændringsforslag, der foreligger, er intet som helst Værn for den fattige Befolkning. Tænker man sig en Kommune, hvor Fattigfolk være kede af Kommuneskolen og ønskede at oprette en Friskole, er det muligt, at de kunde faa Tilskud til denne Friskole, men vel at mærke, de skulde først henvende sig til Sogneraadet og bede om dets Anbefaling og Støtte, førend et saadant Tilskud kunde opnaas. Men i Sogneraadet er det ikke den Befolkning, der raader, det er den velstillede Del af Befolkningen, saa, vil den fattige Del af Befolkningen have noget, maa den købt gaa Tiggergangen til de velstillede i Kommunen og bede om deres Anbefaling for at faa den Støtte, hvorom der her er Tale. For øvrigt er det ogsaa ofte sagt til Friskolens Fordel, at den foruden at yde Undervisning til de betalende Børn ogsaa optog andre Børn, og at det netop var saa smukt et Træk ved Friskolen, at den rige Gaardmand kunde lade den fattige Husmands Søn gaa sammen med sine Børn, og saa betalte Gaardmanden for dem begge to. Jeg skal i den Henseende oplyse, hvor meget det er værd. Af de 5,300 Børn, der gaa i Friskolen, er der siger og skriver 307, som faa fri Undervisning. De ville se, mine Herrer, at den Kærlighed, der vises gennem Friskolerne til Fattigmands Børn, er overordentlig lille, og den Ros, der her ydes til Friskolerne, er i Virkeligheden efter min Mening i høj

Grad overdreven. Friskolen kan naturligvis paa sine Steder være meget god, men den kan bruges til mange Ting, som ikke ere heldige i Skolens Tjeneste. Jeg har set, at Friskolen bliver brugt som Skulkeskole, idet man ikke kunde sende sine Børn i den offentlige Skole uden at blive mulkeret for Forsømmelse; derimod kunde de i Friskolen saa rart gaa og forsømme uden nogen som helst Kontrol. Jeg vil ikke sige, at Friskolen er en Skulkeskole, men jeg vil sige, det ved jeg, at den kan bruges i dette Øjemed. — Det ærede Medlem for Viborg Amts 3dje Valgkreds (Sloth), som nu talte, oplyste jo en Del Ting, som skulde være foregaaede inden for Udvalgene, og for saa vidt jeg forstod ham, paastod han, at jeg i et Fællesudvalg skulde have udtalt, at jeg var villig til at gaa med til de Forslag, som Landstinget forlangte. Jeg vil bestemt sige, at jeg aldrig nogen Sinde har erklæret mig villig til at gaa med til den Fortolkning paa Kaldelsesparagraffen, som Landstinget opstillede. Naar det ærede Medlem udtaler det her, maa han absolut huske fejl. Jeg har altid overalt bestemt bekæmpet den Fortolkning, som Landstinget kom med af Kaldelsesparagraffen, og jeg har aldrig nogen Sinde villet gaa med til at ofre det mindste af den Ret og den Indfyldelse, som Befolkningen hidtil har haft paa Besættelsen af Lærerembeder. Jeg vil sige det ærede Medlem, at paa det Punkt svigter hans Hukommelse ham fuldstændig. Det er en aldeles urigtig Fremstilling, det ærede Medlem kommer med. Men at jeg paa andre Punkter er villig til eller var villig til den Gang at komme i Møde, det kan ikke overraske nogen, thi paa disse Punkter om Statskonsulenten og Overlærernes Lønning og Friskolen har jeg langt mere Interesse af og føler mig langt mere tiltalt af Landstingets Affattelse end den Affattelse, Folketinget har, og jeg anser ikke Folketingets Forslag herom for en Forbedring af Loven, tværtimod.

Sloth: Det ærede Medlem mente, at jeg huskede fejl, idet han havde undtaget Kaldelsesparagraffen ved det omhandlede Møde i Fællesudvalget. Jeg maa aldeles bestemt hævde som et Ørenvidne, der lagde nøje Mærke til og skrev de Ord op, som det ærede Medlem sagde, at han ikke gjorde nogen Undtagelse med Kaldelsesparagraffen, og jeg henstiller ganske rolig til de andre af de 30 Medlemmer, som vare tilstede, om de have hørt, at det